

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Podstawy translatoryki		9.4.0509	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	translatoryczna
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Lukas, profesor uczelni; dr Izabela Olszewska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Ćw. audytoryjne		Semestr 3:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin: udział w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin: lektury, praca własna (indywidualne i grupowe rozwiązywanie zadań dotyczących treści przedmiotu, przygotowanie do pracy zaliczeniowej).	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Ćw. audytoryjne: 60 godz.		Semestr 4:	
		30 godzin: udział w zajęciach;	
		45 godzin: lektury, praca własna (indywidualne i grupowe rozwiązywanie zadań dotyczących treści przedmiotu, przygotowanie do pracy zaliczeniowej).	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
		Łącznie: 125 godzin = 5 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy		- niemiecki w wymiarze 70.00%	
- fakultatywny (do wyboru)		- polski w wymiarze 30.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Praca w grupach		Zaliczenie na ocenę	
- Rozwiązywanie zadań		Formy zaliczenia	
- Wykład konwersatoryjny		Pisemna praca zaliczeniowa	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z oceną po semestrze 3 i 4 na podstawie rozwiązywanych na bieżąco zadań dotyczących treści przedmiotu oraz końcowej pisemnej pracy zaliczeniowej (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”). Kryterium oceny pisemnej pracy zaliczeniowej to poprawność merytoryczna i językowa wypowiedzi.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	obserwacja studentów podczas pracy w grupie	ocena rozwiązywanych na bieżąco zadań dotyczących treści przedmiotu	pisemna praca zaliczeniowa
Wiedza			
K_W01	+	+	
K_W04	+	+	+
K_W07	+	+	+
K_W14	+	+	
Umiejętności			
K_U04	+	+	+
K_U05	+	+	+
K_U10	+	+	+
K_U15		+	
K_U17	+	+	+
K_U18	+	+	
Kompetencje społeczne			
K_K01	+	+	
K_K02	+	+	
K_K05	+	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczenie przedmiotów: „Wstęp do językoznawstwa” i „Wstęp do literaturoznawstwa”.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie pozwalającym osiągnąć założone efekty.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi wiadomościami z zakresu translatoryki: terminologią, elementami teorii i metodologii translacji. Ćwiczenia mają uwrażliwić studentów na różnorodność zjawisk przekładowych i wielość determinant językowych i kulturowych, jakie tłumacz winien uwzględnić w swej pracy. Student ma wykształcić świadomość specyfiki różnych rodzajów tłumaczonych tekstów oraz konieczności dostosowania strategii i metod translatorskich do charakteru tekstu wyjściowego, oczekiwań i potrzeb odbiorców docelowych.

Treści programowe

Translatoryka: dyscyplina i jej przedmiot. Refleksja nad przekładem na przestrzeni wieków; metafory tłumaczenia. Definicje przekładu jako specyficznego działania językowego oraz komunikacji interkulturowej. Typy tłumaczeń – podział wg technik (symultaniczne, konsekwentne, a vista, liason) i sytuacji (środowiskowe, sądowe, konferencyjne). Specyfika zawodu tłumacza – wykonywanie zawodu w Polsce i na świecie, organizacje zawodowe, możliwości kształcenia. Poziomy i typy ekwiwalencji przekładowej. Problem przekładalności i nieprzekładalności tekstów w zależności od ich rodzaju oraz uwarunkowań językowych i pozajęzykowych (kontekst kulturowy; językowy obraz świata, teoria relatywizmu językowego). Metody przekładu: adaptacja vs. egzotyżacja. Problem serii przekładowej i intertekstualności. Bariery systemowe w procesie tłumaczenia: słowotwórstwo, neologizmy, aspekt czasownika, archaizmy, frazeologizmy, polisemia, gry językowe, rodzaj gramatyczny. Przekład specyficznych elementów kulturowych: realiów, nazw własnych. Przekład poszczególnych rodzajów i typów tekstów (typologia tekstów pod kątem tłumaczenia wg K. Reiss): tytuły utworów literackich i filmowych, hasła i teksty reklamowe m.in. z branży turystycznej. Teoria skoposu, przekład tekstów przeznaczonych dla specyficznych grup odbiorców.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć oraz A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

- Hans Hönl, Paul Kußmaul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen 1991.
- Werner Koller: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg – Wiesbaden 1992.
- Katarzyna Lukas: Zwischen Information und Ästhetik. Zur Gestaltung von Werbetexten im Polnischen und Deutschen aus übersetzungsdidaktischer Perspektive. W: Andrzej Kątny (red.): „Studia Germanica Gedanensia“ 23 (2010). S. 127-145.
- Ewa Makarczyk-Schuster, Karlheinz Schuster, Łukasz Neca: Übersetzung von Werktiteln und Figurennamen. W: Maria Krysztofiak (red.): Probleme der Übersetzungskultur. Frankfurt/M. 2010. S. 243-253.
- Eliza Pieciul-Karmińska: Die Rezeption der Kinder- und Hausmärchen in Polen: Historische Bedingungen, Vorurteile und ein editorischer Skandal. In: Beate Sommerfeld, Eliza Pieciul-Karmińska, Michael Düring (Hg.): Kulturelle Diversität in der Kinder- und Jugendliteratur. Berlin 2020.

- Alicja Pisarska, Teresa Tomaszewicz: Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań 1996.
- Katharina Reiss: Möglichkeiten und Grenzen der Übersetzungskritik. Kategorien und Kriterien für eine sachgerechte Beurteilung von Übersetzungen. München 1971.
- Katharina Reiss: Texttyp und Übersetzen. W: Tejze: Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wiener Vorlesungen. Wien 2000. S. 81-91.
- Katharina Reiss: Textsorten, Textsortenkonventionen und Übersetzen. W: Tejze: Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wiener Vorlesungen. Wien 2000. S. 92-105.
- Beate Sommerfeld: „Ein kleiner Brauner bitte“ – Kulturspezifika in der Übersetzung literarischer Texte. In: Dies: Problemfelder der literarischen Übersetzungsanalyse. Lehr- und Übungsbuch für Studierende und Lehrende der Translationswissenschaft. Poznań 2015, S. 52-65.
- Marta Smykała: Lässt sich Urlaub wie Persil verkaufen? Zu spezifischen Aspekten des Übersetzens von Werbetexten anhand polnischer und österreichischer Reiseprosperkte. Paweł Bąk, Małgorzata Sieradzka, Zdzisław Wawrzyniak (red.): Texte und Translation. Frankfurt/M. 2010. S.133-146.
- Ewa Teodorowicz-Hellman: Fizia Pończoszanka w tłumaczeniu polskim. O przekładzie literatury dla dzieci i młodzieży. W: Piotr Fast (red.): Obyczajowość a przekład. Katowice 1996. S. 131-145.
- Klaus Kaindl: Von Fährmännern, Drachen und Killern: Zur fiktionalen Identität von TranslatorInnen und ihrer theoretischen Fundierung. W: Beate Sommerfeld, Karolina Kęsicka (red.): Identitätskonstruktionen in fiktionalen und nicht-fiktionalen Texten. Übersetzung und Rezeption. Frankfurt/M. 2010. S. 53-72.
- Katarzyna Lukas: Lokale Identität und kollektives Gedächtnis in der Übersetzung. Am Beispiel polnischer und deutscher Werbetexte im Fremdenverkehr. W: Gabriela Jelitto-Piechulik, Felicja Księżyk (red.): Germanistische Werkstatt 4. Deutsche Sprache und Literatur im Wandel. Nachwuchswissenschaftler für Prof. Maria Katarzyna Lasatowicz. Opole 2011. S. 73-88.
- Małgorzata Tryuk: Przekład ustny środowiskowy. Warszawa 2006.

Wykaz literatury będzie każdorazowo uzupełniany/aktualizowany przez prowadzącego zajęcia.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W04, K_W07, K_W14 K_U04, K_U05, K_U10, K_U15, K_U17, K_U18 K_K01, K_K02, K_K05	K_W01, K_W04, K_W07, K_W14 Student: - zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną translatoryki oraz rozumie jej znaczenie wśród nauk humanistycznych i w procesie kształtowania kultury (K_W01); - zna i rozumie wybrane terminy z zakresu translatoryki (typy tłumaczeń, rodzaje tłumaczenia ustnego, ekwiwalencja, przekładalność/nieprzekładalność, adaptacja/egzotyzacja) (K_W04); - ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę szczegółową obejmującą wybraną terminologię, elementy teorii i metodologię translatoryczną, z zakresu uwarunkowań pracy tłumacza oraz jego odpowiedzialności zawodowej (K_W07); - zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji, ma świadomość kompleksowej natury języka, złożoności zjawiska ekwiwalencji między tekstami wyjściowymi a docelowymi oraz jej uwarunkowań kulturowych i historycznych (w parze językowej polski - niemiecki) (K_W14).
	Umiejętności K_U04, K_U05, K_U10, K_U15, K_U17, K_U18 Student: - zna i potrafi korzystać z metod i narzędzi badawczych typowych dla translatoryki (K_U04); - umie zidentyfikować problem przekładowy: potrafi zanalizować tekst wyjściowy, wskazać dominantę translatorską, określić źródło potencjalnej nieprzekładalności bądź przeszkody w tłumaczeniu (K_U04); - umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze nieodzowne w pracy tłumacza (K_U05); - potrafi wykorzystać w praktyce zdobyte informacje nt. organizacji zawodowych tłumaczy oraz możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego (K_U05); - posiada umiejętność merytorycznego uzasadniania własnych decyzji translatorskich (K_U10); - posiada umiejętność komunikowania się w języku przedmiotowym na poziomie B1+ i rozwija sprawności, przez co realizuje stopniowy rozwój kompetencji językowych, osiągając pod koniec studiów poziom C1 (K_U15) - potrafi krytycznie wykorzystać elementy poznanych teorii przekładu, formułować wnioski oraz komunikować je zleceniodawcom i docelowym odbiorcom wykonanego tłumaczenia (K_U10); - potrafi odpowiednio planować i określać priorytety służące realizacji określonego

przez siebie, wraz z innymi lub przez innych zadania (wykonania tłumaczenia) (K_U17);

- potrafi współpracować z innymi studentami w ramach zadań zespołowych i projektów, np. wspólnego przygotowania tłumaczenia pisemnego (K_U17);
- rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i doskonalenia warsztatu tłumacza, aktywnej działalności i podtrzymywania kontaktów w lokalnym i ogólnopolskim środowisku tłumaczy (K_U18).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K02, K_K05

Student:

- ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności językowych i translatorskich (K_K01);
- podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści, m.in. do ekwiwalentów tłumaczeniowych i tekstów paralelnych dostępnych w internecie (K_K01);
- potrafi ocenić, kiedy do wykonania tłumaczenia specjalistycznego potrzebna jest wiedza eksperta z danej branży (K_K02);
- potrafi nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc do specjalistów, instytucji, zleceniodawcy przekładu oraz do innych tłumaczy (K_K02);
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego Europy, w tym przekładów literatury powszechnej (K_K05);
- ma świadomość znaczenia tego dziedzictwa dla zrozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych (K_K05).

Kontakt

katarzyna.lukas@ug.edu.pl